

#ND

« Der tiltrængtes et blad som vil være en ærlig talsmann for smaafolks sak

Alfred Eriksen, grunnlegger av Nordlys i 1902

Harstad
Bodo

Nord-Norges største avis

Bladet Nordlys AS, postboks 2515, 9272 Tromsø Sjefredaktør Anders Opdahl.

NORDNORSK DEBATT

« Hvem tar vare på TROMSØS BYSJEL?

Erling Okkenhaug

Foto: Joakim Aronsen

KRONIKK SIDE B3

I Norge biter vi ikke støvet, men i det sure eplet eller gresset. Fotballspillere biter av og til i kunstgress.

Thomas K. Førre

SPALTIST SIDE B 5

Dette er direkte **uriktige påstander** fra Aps gruppeleder og det er tydelig at hun ikke har tilstrekkelig kjennskap til saken.

Bjørn-G. Jørgensen

MENINGER SIDE B 6-7

« Svertetekampanjer er slett ikke noe nytt i norsk politikk.

LEDER
SIDE B 2

« Skal Norge klare seg i det internasjonale markedet, må norske bedrifter i første rekke være smartere enn konkurrentene. Da er svaret å satse på kompetanse. **FREMOVER**

« Vi forventer derfor at regjeringen ser behovet for å utøve en politikk med langt kortere tidshorisonter enn det den rødgrønne regjeringen innledningsvis tok til orde for. Det viktigste politikkområdet nå, er uten sammenlikning samferdsel og infrastruktur.

« En gull og en bronse. Begge av to av skisportens utholdende veteraner; Håvard Klemetsen fra Kautokeino og Kristin Størmer Steira fra Tana. Våre hjertelige gratulasjoner til dem begge.

Finnmarken

Finnmark
DAGBLAD

BESTEMMER: Utbyggerne bestemmer hva som skal bygges i Tromsø. Kommunen gir dem fri adgang.

Hvem passer på Tromsøs bysjel?

På den 3. side

Av Erling Okkenhaug
Sørlandsrefser
og leder av Allgrønn-nettverk
for human sted-
utvikling

Tromsøs steds-kvaliteter står, og har stått, foran store utfordringer. Hvordan klarer man å sikre gode bymiljøer som respekterer historiske sammenhenger og bebyggelse og ikke minst de vakre naturgitte kvaliteter? En rekke byggeprosjekter i Tromsø de senere årene har hatt liten respekt for byens varierte formater, tradisjoner og spennende grammatikk.

Tromsø har som sørlandsbyene hatt den beste forutsetning for sted-utvikling basert på eksisterende situasjoner. Hvorfor evner man ikke å videreføre disse flotte strukturer?

Hvem tar vare på Tromsøs sjel, eller hvem er fellesskapets aktor i denne tid da alle aktører i byggeprosessene sloss for sine egne interesser? Egentlig ingen!

Høy sosial risiko

Tromsøfolk flest kvier seg for å gå inn i debatten om stedsutvikling av forskjellige årsaker. Først og fremst er det krevende og det innebærer en høy sosial risiko å bry seg, fordi utbyggingsprosjekter ofte blir frontet av profilerte personer med posisjon og makt i lokalmiljøet. **Hvem tør reise seg på folkemøtet og være kritisk til tilpasning, kvalitet, estetikk og formål når sannsynligheten er stor for å bli utdefinert i lokalsamfunnet?** Dernest er det ofte slik at menigmann ikke forstår hverken språket eller terminologien som arkitekter og utbyggere bruker som referanser i sine planer og prosjekter.

Innbyggerne har selv det fulle ansvaret for å ivareta byen sin. Ved å bry seg og organisere til medvirkning vil man få større gjennomslag hos politikere og andre aktører. Beboergrupper som i dag bruker sin energi på å stanse prosjekter, bør i stedet kunne gå inn i en aktiv rolle med å sette premisser for planleggingen og sikre at prosjektene tilfører lokalsamfunnet nye kvaliteter fremfor å undergrave dem man allerede har.

Nødvendige krav

Byens politikere ønsker å vise at de får til noe. I denne iveren er våre folkevalgte ukritiske til innhold i reguleringsplaner og leverer ikke

SJEL: Hvem tar vare på Tromsøs sjel, eller hvem er fellesskapets aktor i denne tid da alle aktører i byggeprosessen sloss for sine egne interesser? Egentlig ingen, skriver artikkelforfatteren. Her er kontrasten mellom nytt og gammelt i Vestregata. Foto: Yngve Olsen Sæbbe

åpenbare og nødvendige krav til helhetlige steds-kvaliteter. Ofte er det også tette bånd mellom lokalpolitikere og utbyggere, noe som gjør det vanskelig å sikre gode nok prosesser som ivaretar stedets sjel.

De folkevalgte må definere spillereglene. Hva er «ekstremkvalitetene» i Tromsø? Hva er spillereglene og kodene i byutviklingen? Denne innsikt må utvikles sammen med befolkningen. Noen prinsipielle kjøregler for hva stedet trenger og tåler hadde sikret mindre konflikter.

Dikterer premisser

Utbyggere definerer alene hva som er «god økonomi» i sine prosjekter og kan med det diktere premisser som politikere ikke tør å motsi, av frykt for at prosjektet ikke skal kunne gjennomføres. Når prosjekter lanseres, har planleggere og utbyggere i dag et stort forsprang. Vi ser utallige eksempler på at utbyggere presenterer fantasifulle glansbilder for å selge inn sine planer, for så å barbere og banalisere det man har solgt inn, med trang økonomi som begrunnelse.

En rekke byggeprosjekter i Tromsø de senere årene har hatt liten respekt for byens varierte formater, tradisjoner og spennende grammatikk

Det bør i større grad satses på varierte strukturer som forretningsidé. Et differensiert innhold gir ikke bare et større marked, men innebærer også mindre risiko. **Hvis man utvikler Tromsø med byens tradisjonelle fotavtrykk og inviterer andre til medvirkning vil man møte mindre protester og kan således utvikle med større forutsigbarhet i sine investeringer.**

Løse reguleringskrav

Tromsøs kommuneforvaltning legger ofte frem alt for løse reguleringsbestemmelser eller koder, som oftest kun med definerte volumer og høyder. Med tilgjengelig faglig kompetanse må vi undres over hvorfor resultatene blir så dårlige. Byplankontoret burde være en faglig garantist som viser alternativer, slik at politikere kan få vurdere hvordan nye bygg kan bidra til å berike og forsterke stedet.

Her må inviteres til åpne prosesser og tverrfaglighet. Man må sikre reguleringsplaner med grundige bestemmelser slik at man kan oppnå lokale kvaliteter bestemt for byrommenes værekraft. Medvirkning

gjennom plansmier er et demokratisk og konkret svar på de siste års kritikk mot en stedsutvikling der utbyggere har fått for stor makt, og de folkevalgte føler seg bundet av private planer og uformell kontakt mellom utbyggere og kommuneadministrasjonen.

«Nyttige idioter»

Arkitekter er i mine øyne utbyggernes «nyttige idioter». Det er uforståelig at faggruppen så ofte finner seg i å måtte forlate sine i utgangspunktet gode ideer for så å kjøpslå i sin videre medvirkning i prosjekter. Krampektige forsøk på å være såkalt moderne ender ofte i konflikt i godt etablerte stedsmiljøer. En grundig fagdebatt om stedsutvikling i Tromsø hindres kanskje av arkitektens frykt for å miste sitt gode forhold til utbyggere, politikere og planmyndigheter.

Arkitektene har mye å tjene på større variasjon i utbygginger. Det sitter stadig noen få arkitekter og tegner for store prosjekter. Jeg forventer av denne faggruppen at man i større grad utnytter sitt potensiale ved å arbeide aktivt for å påvirke til bærekraftig og respektfull stedsutvikling i Tromsø. Kanskje noen arkitekter også oppdager prestisjen i å utvikle et sted vel så meget som et enkeltbygg?

Foto: Torgrim Rath Olsen

ning, laksen, så forvandles den nesten konsekvent fra en fersk delikatesse som får de mest kjøpesterke markeder til å sikle av fryd, til en nedfrosset skapning som etter hvert transformeres til noen ferdigpakkeede frysediskprodukter. Gadus morhua ender sin lange reise og får oppleve lykken ved å bli nabo til selveste Grandiosa.

Til uka skal en større delegasjon av naive nordlendinger møte opp i Oslo for å protestere. Det gjør de rett i. Hullet i gjerdet rundt hønsegården må tettes. Og delegasjonen bør gjøre det klart at fersk høne er bedre enn frossen høne. Det er bare å håpe at de finner frem til riktig adresse.

Kommentator
Oddvar
Nygård

**Dagens
kommentar**

Biltyv på #røst - det er dømt til å mislykkes: Forsøkte å stjele bil, men fra denne øya er det ikke lett å flykte

Jan Eivind Fredly
@janfre

